

בבוקר ישיבת הדירקטוריון של הקרן הקיימת לישראל, שנמשכה מ-9:30 עד 2:30. זוהי הישיבה הראשונה לאחר הקונגרס (למעשה לאחר יוני), והוקדשה לבירור המצב הכספי של הקרן ואפשרויות ותיכונים לרכישת קרקעות.

גרנובסקי הרצה על המצב הכספי. בשנת ת"ש תצטרך הקרן לשלם 250,000 פונט, בשנים הבאות לאחר אוקטובר 1940 עוד 700,000. מזה שילמו בספטמבר 40,000, וצריך יהיה לשם אוקטובר 1939 עד מרס 1940 - 244,000 פונט, כאפריל עד ספטמבר 1940 - קרוב ל-200,000, והצפידים שונים וטחזיקים כספים בקק"ל בסכום של 100,000 לא"י, מניחים שידרשו במסך הזנה בחזרה כ-40,000 לא"י. התקציב במסך השנה הוא 100,000 לא"י, מזה הקצבות מקרן הוצרין עוד משנת 1938 - 66,500 פונט, השקעות בקרקעות והתישבות - 28,000 פונט - 15,000 פונט, השבחה - 6,500 פונט, קרן הוצרין משנת 1939 - 15,000 פונט, הקצבה מיוחדת - 5,000 פונט, אירגון ותעמולה, אדמיניסטרציה - 30,000 פונט - 4,000 פונט, בשביל קרקעות - 255,000 פונט, מזה תמורת קרקעות שביקשו כבר, 150,000 פונט תמורת אדמות שעשו עליהן התקשרות, 15,000 פונט אחרון בשביל הקונסוסיה על החולה, הוצאות רישום - 14,375 לא"י.

סכום זה יידרש במסך השנה, אם הקרן לא תשקיע אף פרוטה ברכישת אדמות חדשות. סיכויי ההכנסות במסך השנה - לטרות מצב המלחמה, לדעת גרנובסקי - אינם כל כך רעים, כי במסך השנים האחרונות עבר מרכז הכובד של הכנסות הקק"ל לארצות האנגלו-סכסיות. 50% של הכנסות הקק"ל באות מאפריקה, מאימפריה הבריטית ומארץ-ישראל. בארצות אלה מגלות ההכנסות כמות גדולה של עליה מתמדת. בשנת תרצ"ח הגיעו הכנסות הקק"ל לסכום של 403,000 לא"י, תרצ"ט - 550,000 לא"י. גרנובסקי מקווה שלטרות ביטול ההכנסות מארצות אירופה תגיע ההכנסה בשנה לחצי מיליון לא"י.

הקרן הקיימת כבר סידרה על חשבון התחייבויות ת"ש 100,000 לא"י כהחובות, בקופה יש עוד מזומנים כ-100,000 לא"י, באופן שבמסך השנה תצטרך לסלק עוד כ-750,000 פונט, ואם לחשוב הכנסה של חצי מיליון, הרי יש שאלה של רבע מיליון פונט, שאפשרות סילוקן עדיין לא נראית, אם גם לא לדבר על הצורך ברכישת קרקעות. גם בשנים הקודמות עלו התחייבויות של הקק"ל על ההכנסות, והתשלומים סודרו על ידי "הכנסה" גוססת של סכירת אובליגציות והלוואות של יחידים. כרבע אין לקוות להלוואות פרטיות.

כי האנשים אינם בטוחים בעתיד המונט, ואי אפשר למכור אובליגאציות בארצות אירופה.

גרנובסקי מציע שלוש דרכים להרבות הכנסות הקרן הקיימת:

- א. מכירת הנכסים של הקה"ל, שאינם בחזקת רכוש הקה"ל, לא גרמני עדיין על שמה, אלא חן מרומות לקק"ל בשווה כסף - אלה הם גרמנים בחיפה, בתים בתל-אביב וירושלים ואדמות גולדברג. שווים בערך 150,000 פונט. ההצעה היא למכור עקשיו נכסים אלה במתן ברירה לקונה או לקבל את הרכוש או לקבל חזרה - בסוף המלחמה - את כספו. יש להניח שיימצאו קופצים, מכיון שכרנוע אסור להוציא כסף מהארץ ואסור גם להחליפו בנאציונלס זרה.
- ב. תיות ולקק"ל יש הכנסה שנתיים בדולארים בסכום קרוב של שני מיליון, אפשר יהיה לסדר מלווה בדולארים על סנת לשלם לאחר גמר המלחמה בסך 25 שנה. לכך יימצאו הרבה קופצים מסוג שרק הדולאר בסוף בעיני בעלי החון וישמחו להודמנות להשקיע את הפונטים שלהם כהלוואה של דולארים, אולם ספק רב הוא אם הממשלה תרשה את הדבר.
- ג. שיתוף החון הפרטי בקניות, ביחוד בשטחים כאלה שהם ראויים להתישבות פרטית, כגון אדמת כובאני, שוב עם מתן זכות של אופציה לקבל את האדמה או לקבל לאחר המלחמה מהקה"ל בחזרה את הכסף. נעשים גם - לדברי גרנובסקי - מאמצים לקסץ בהוצאות פנימיות, מעיט במימון, בהוצאות ספרים ובעבודה מחוץ למשרד. הכנסות קרן הבצרון מאמריקה נחלקות לפי ההסכם 40% לסוכנות, 50% בשביל קרקעות ו-35% לכיבוש ועוד. אם במסך השנה תהא ההכנסה כספורה ואפשר יהיה למשש עוד רבע מיליון פונט, לא תוכל הקרן לרכוש אדמות חדשות סלבד גמר התשלומים לקרקעות שהועברו כבר בסאבו וגמר החוזים על קרקעות שיש עליהם התקשרות בסכום של בערך 150,000 פונט לפי רשימה זו:

א. גמר תשלום בעד קרקעות שהועברו בסאבו:

בש"ן החוללה:		
בן דויר	2,340 דונם	10,100 לא"י
דפנה	4,035	
חצץ	2,962	7,500
לזזה	1,400	5,300
מנצורה	182	400
כדחיל	516	1,000
עבסיה	58	
חיאם-וליד	4,518	15,000
דובר	3,409	8,700
נעמי	2,450	5,000
רדרה	1,297	
זוק תחתני	2,219	
	25,386 דונם	4,500
		55,300 לא"י

ביתר אזורי הארץ:

קדש	4,900 דונם	11,800 לא"י
נהריה	930	2,800
בוטייסאת	3,000	7,200
כפר צור	400	1,200
אום חליל	1,200	3,000
בית עפה	2,100	2,000
תל צפי	1,000	2,400
	<u>13,530 דונם</u>	<u>30,400 לא"י</u>

ב. קרקעות שיש עליהן התקשרות

תצן	637 דונם	4,425 לא"י
זוק	100	450
מדחיל	61	370
שוקה	400	3,200
סנבריה	475	1,850
עבסיה	200	1,000
קסיה	500	3,500
ברניה	4,000	20,000
ג'חולה	1,369	8,300
ברזיה	1,360	8,140
קדש	8,300	32,000
נהריה	1,400	21,000
חמדיה	800	5,000
סכנה	1,400	7,000
סל	1,000	8,000
כפר מר	1,000	3,500
אלחרים	180	1,540
בית עפה	700	5,600
תל צפי	2,000	12,000
סכנה		1,800
	<u>25,352 דונם</u>	<u>154,725 לא"י</u>
	<u>64,838 דונם</u>	<u>240,615 לא"י</u>

וייץ הרצה על אפשרויות קרקעיות. מאחרי הישיבה האחרונה של קרן,

מנהל כיוול על אוקטובר, העבירו בטאבו לרשות הקה"ל 5,321 דונם (על

שני השופט - 1,000 דונם, בתחום עכו - 723, בפתח בית סאן - 1,000,

במסגרת כפר מנחם - 1,000, קדש - 600, עמק השרון - כ-1,000 דונם).

בסוף השנה כולה ברכשו והועברו לרשות הקה"ל בטאבו 32,800 דונם, כזה

העבירו ישר מערבים 40,000 דונם, השאר העבר מחברת הכשרת הישוב. כחצי

השנה, ז.א. כ-20,000 דונם, רכישה בצמון החולה, 7,000 דונם בפתח בית-

סאן, 6,000 דונם בשרון והשאר בדרום. ב-40,000 הדונם הושקעו 400,000 פונט.

במסגרת להבא צריכה החולה לתפוס את המקום העיקרי. מחוץ לשטח הקיבוצים

יש כ-120,000 דונם, ומה יש לרכוש את החצי. בצמון החולה יש לנו כבר

25,000 דונם, מספלים ב-10,000 דונם חדשים, מלבד 12,000 דונם אדמת האמיר,

להשלים את הסכמה יש להשלים עוד 15,000 דונם בעסק החולה. ההוצעות העובדות על הפרק הן: כפר ערבה, מערבית דרוסית לג'נין, כפר שיש בו 32,000 דונם, מנילים למכור לנו 20,000 דונם; כפר מנשיה - ע"י עכו - 8,000 דונם, בטבריה - 15,000 דונם. הוצעות אחרות עד 100,000 דונם, מאידך הוצעות כמיליון מונט.

מהקצעות שנרכשו במשך השנה לא שולם עוד בעד חלק מהם הכל. במסגרת מונים מסכום של 36,000 דונם שולמו במשך השנה 100,000 מונט, במשך שנה ת"ש צריך לשלם עוד כ-80,000 מונט, בתש"א - 6,700 מונט. עד עכשיו נעשתה התקשרות על אדמות חדשות בסכום של 42,000 דונם, שבתוכם נמצאת גם אדמת האמיר, שסה של 12,000 דונם, שהוטבים במשך השנה לרכוש רק 2,000 דונם. במסגרת זו הושקע סכום של 23,000 לא"י. במשך ת"ש יהיה להשקיע 225,000 לא"י. בתש"א - 66,000 מונט, בתש"ב - 60,000 מונט, לפי הרכיבה הבאה:

מאגור	מקום	הסמך ד"ם	השקעות עד ת"ש לא"י	מסר ההשקעות בת"ש לא"י	בתש"א לא"י
מכון החולה	חוצץ	837	---	4400	---
	זרק	100	---	400	---
	מרחיל	21	---	270	---
	סוקה	400	184	3200	---
	סנכריה	475	1082	1300	---
	עבסיה	200	---	1000	---
	קטיה	500	41	3500	---
	ברניאת	4000	285	12000	4000
	ג'חולה	1369	217	5000	2500
	אדמות האמיר	12000	---	35000	50000
הנכיל העליון קדש	קדש	3300	---	23000	10000
	ליד נהריה	1400	---	23100	---
כפר טאן	סכנה	1400	---	7000	---
	כפיל אל ג'זל	1000	---	3000	---
	חטריה	800	---	5600	---
	כפר מצר	1000	---	3500	---
	חטרת רהורה	1000	---	3000	---
המכון	קלנסורה	2500	19000	11000	---
	אם חליב	300	---	12000	---
	כפר צור	400	---	4200	---
	כפר צור	320	---	4300	---
	אל הרם	180	---	1240	---
	כפר הס	283	---	4075	---

---	---	7200	---	600	יבנה	הדרום
---	---	10300	2700	1500	בשיט	
---	---	430	---	700	בית עפה	
---	---	3800	---	1400	תל צפי	
000	60500	225200	22520	43295		

קרקעות שאפשר לסדר את קניהם בשנת ת"ש הם בגליל העליון מאוצב 400, דונם, הסכום שיידרש בשנה זו 25,000 לא"י; אירבין - 4,500 דונם, הסכום שיידרש במסך השנה 15,000 לא"י; בשרון, קובאני, 5,000 דונם, במסך השנה יידרש סך של 15,000 לא"י, בדרום עירק מנטיה 4,000 דונם, הסכום שיידרש 10,000 פונט.

אויסשקין הציע - למרות הצרעון של רבע מיליון לא"י הצפוי לנו במסך השנה, להחליט עכשיו על התקשרות ל-50,000 דונם בסכום של רבע מיליון פונט כתכנית בשביל המחצית הראשונה של שנת ת"ש, על כנת שנמסך השנה נצטרך לשלם רק 100,000 לא"י עד לחשבון, והאדמות שהוא מציע לקנות הן אלו: אדמת קובאני, סנבריה וסמליה בשרון, אירבין ומאצוב בגליל העליון המערבי, על יד חניתא ואדמות האמיר בצפון החולה.

הרב ברלין דרש מהדירקטוריון ללכת לאמריקה.

ברל כצנלסון תמך בהצעות אויסשקין, אם כי הניעה חזית קשה על עינינו, ביחוד הוא רואה בעינים שחורות את עתידות היהדות והציונות באמריקה.

אני הבעתי את דעתי שהשאלה העיקרית בישיבה זו, שהיא ישיבת

המתיחה בתקופה החדשה על סף המלחמה, היא לא איזה חלקות לרכוש במסך שנה

או חצי שנה, אלא גיוס הכוחות למען הצלת ארץ ישראל מן הסכנה הגדולה

הצפויה לה זה יותר משנה, פראטית התגבשות המדיניות החדשה בלב הממשלה

האנבולית. נכון שאמריקה היהודית והציונית כמעט מתכחשת לנו, וטובי הציונים

סקועים במחד ואינם מעיזים להופיע בסבך עולמי זה לא כיהודים ולא כציונים,

אולי טעות היא להסיק מסקנה שהיהדות והציונות באמריקה מחוסרת תקווה, הממשלה

הזאת היא עלינו. בלי כוח מוסרי גדול של הציונות בארץ לא תיענה אמריקה,

אולי כי ההכרה הציונית והדאגה אינה עמוקה דיה באמריקה בשביל איניציאטיבה

עמית ועמידה על המשמר, והתנועה הציונית לא קולטה עדיין באמריקה, יאם

הבוא סכאן תביעה נמרצה ורבת כוח - יש סיכוי שניענה, ועלינו לראות בשאלת

הענין ענין מרכזי, אולם רק אחד הענינים המרכזיים העומדים כרגע על הפרק,

להם סיכוי בלי העזרה המלאה ורבת היכולת של אמריקה. על הדירקטוריון

לדאוג להנהלה לדאוג לכך שממשלת רבת מעל תצא לאמריקה,

לעשות תעמולה אלא לשם הדרכה מפמדת של היהדות והציונות שם.

להצעה הסצומצמית של אוסישקין, הנני תוסך בה, אבל כשהיא
 לה ברצו זה להנחת את דעתנו, כי אם לא נתאזר כוח אנו עלולים
 שקין תסך בדבריהם אלה, ודרש ממני לכנס ישיבה של ההנהלה הציונית
 ות אחרים לדון ולהחליט על הפעלת אמריקה.
 הביע ספקות בדבר אפשרות קבלת הצעתו של אוסישקין, אולם
 יגור לדעת גרנובסקי ושוקן ווילקנסקי שבמנע, נתקבלה ההצעה
 הנהלה להתקשר במחצית השנה על 50,000 דונם.

לי שמיד אחרי בריחת המופתי בקשו השלטונות האנגלים בכל
 מ לחפש את הנמלט. בניגוד לשמועיה המתהלכות בארץ, באה
 עה לא-נעימה מאד בשביל הממשלה הבריטית, המופתי נמלט
 בליל ה-16 לח.ז.

ל הודיע ה"בן" ל"בא-כוחו" בארץ, שלאחר התייעצות במשרד החוץ
 גיעו לידי מסקנה, שלעת עתה אין להקים שום יחידות צבאיות
 י לפי שעה אין דיציווד, וכל יחידה שתקום בחוץ תמנע את
 יות שבאנגליה. כמו כן הוסכם בהתייעצות זו, שאם יעשו גיוס
 חם, יקיסו רק יחידות ארצישראליות, ובשום אופן לא יחידות
 ת יהודיות, אם כי יתכן שיהיה יותר נוח לגייס יהודים
 חוד. על זה ידונו כשתגיע השעה. אין זו גם סמדיניות של
 ה זו להקים יחידות צבאיות עם התחייבויות טובולות במקום,
 ס עכשיר לצבא דינו לשרת בכל הזית.